

“Ara no m’ha calgut inventar un personatge per amagar-hi el meu jo”

Eduard Márquez (Barcelona, 1960) autor dels reculls de relats *Zugzwang* i *L’eloqüència del franctirador* i de les novel·les *Cinc dies de febrer*, *El silenci dels arbres* i *La decisió de Brandes*, a més de llibres de poesia i narracions infantils, publica a Empúries la novel·la *L’últim dia abans de demà*.

—Una de les idees de pes que es desprèn de la novel·la és la importància que un amic de l’escola, en Robert, pot tenir en la vida d’una persona, que en aquest cas és el narrador, en el pas de l’adolescència a la vida adulta, no?

—N’és una més. La importància de l’amistat de tenir gent al costat fent el camí. De fet, en certa manera una part d’en Robert continua sent amic meu. La importància dels amics en aquella època, sí. I quan perduren, que són pocs, acaben sent els amics de tota la vida. L’amic d’infantesa, que és fonamental. A mi em dona molta seguretat saber que hi és.

Ara bé, no ho havia pensat que fos el tema de la novel·la, en haver-lo assumit com una part íntima de tu, a l’hora d’escriure no hi pensis.

—Pel que dieu, el narrador és l’autor i la novel·la és autobiogràfica.

—Sí. Déu n’hi do. Feia molt de temps que volia escriure un llibre per explicar coses de la meua infantesa i joventut. I el fet de trobar-me un amic meu al carrer, com passa a la novel·la, convertit en un sense sostre va ser el motiu ideal per fer-ho. Va ser retrobar-lo i començar a recordar el temps passat i les estones passades junts, a repescar coses.

—Però no voleu que el lector sàpiga que el personatge del narrador explica coses personals.

—No m’interessava, no. No volia fer unes memòries, sinó ficció, que és el que m’agrada fer. L’única diferència amb els llibres anteriors és que el meu jo està una mica més destapat, tot i que el meu jo, poc o molt, sempre és present en els meus llibres. Abans ho havia fet a través de personatges inventats que no tenien res a veure amb mi però que en algunes de les seves facetes podien ser jo, pel que fa a les seves preocupacions, a les seves pors. Brandes té molt de mi, per exemple, però és un personatge absolutament inventat. I en

JORDI PLAY

Eduard Márquez publica la novel·la *L’últim dia abans de demà*, a l’Editorial Empúries.

aquest cas el personatge també té molt de mi però no he hagut d’inventar un ens de ficció per fer-lo.

—La mort que obre i tanca el llibre, sí que deu ser inventada, no?

—Sí. La novel·la té dos plans fonamentals. El que s’explica abans del retrobament és gairebé tot real. I a partir del retrobament, ficciono el que hauria pogut passar si reincorpores a la teua vida un element estrany en el fons, perquè han passat 22 anys i, per tant, no saps com ha evolucionat el teu amic aquest temps.

—El protagonista és passiu. Això és producte de l’estratègia literària, pel fet que juga el paper d’observador, de narrador, o perquè volíeu accentuar aquest tret de la seva personalitat?

—És una barreja de les dues coses. És el filtre que mira i per altra banda algú que les experiències viscudes li han atorgat una manera una manera de comportar-se particular. Actua sempre una mica a la defensiva, atemorit i això fa

que la seva manera de fer sembli covarda. Poques iniciatives, poca acció, sempre com esperant, i volia que això formés part de la seva manera d’enfrontar-se a la vida, arran de les experiències que li ha tocat viure.

—La novel·la consta de petites escenes, d’estil minimalista. Suposo que el repte era que el lector saltés sense esforç d’una a l’altra, no? Que no s’hi desorientés.

—Sí. En aquesta novel·la no ha estat fàcil mantenir-se al meu lema de menys és més. Era important que la disposició de les escenes em servís per generar tensió narrativa, d’una banda. I per l’altra, que les escenes, a més de ser representatives dels diferents períodes viscuts, dialoguessin entre elles, en el sentit que a vegades es complementen i d’altres, xoquen.

—El títol. Quin sentit té?

—El títol en certa manera és una mena de resum de la idea que vertebrava tota la novel·la, que és que malgrat tot tenim la capacitat de sortir-se’n. Que per pesants que siguin les bigues de la citació introductòria que ens cauen al damunt, cal pensar en la possibilitat de tirar endavant.

Lluís Bonada